

V Bruseli 17. 5. 2013
COM(2013) 286 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**Správa Komisie o preskúmaní vykonanom podľa článku 30 ods. 9 a článku 73 smernice
2010/75/EÚ o priemyselných emisiách v súvislosti s emisiami z intenzívneho chovu
hospodárskych zvierat a spaľovacích zariadení**

(Text s významom pre EHP)

OBSAH

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE Správa Komisie o preskúmaní vykonanom podľa článku 30 ods. 9 a článku 73 smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách v súvislosti s emisiami z intenzívneho chovu hospodárskych zvierat a spaľovacích zariadení.....		3
1.	Úvod.....	3
2.	Kontext preskúmania – preskúmanie IPKZ z rokov 2005 – 2007.....	4
2.1.	Intenzívny chov hospodárskych zvierat.....	4
2.2.	Spaľovacie zariadenia s príkonom do 50 MW.....	5
2.3.	Spaľovacie zariadenia s príkonom 50 MW a viac.....	6
3.	Alternatívy zvažované v rámci preskúmaní vykonaných Komisiou.....	6
3.1.	Emisie do životného prostredia v dôsledku intenzívneho chovu hospodárskych zvierat.....	7
3.1.1.	Intenzívny chov dobytky (článok 73 ods. 2 písm. b)).....	7
3.1.2.	Diferencované kapacitné prahy pre chov rôznych druhov hydiny vrátane osobitného prípadu prepelíc (článok 73 ods. 3 písm. a)).....	8
3.1.3.	Kapacitné prahy pre súčasný chov rôznych druhov zvierat v rámci toho istého zariadenia („zmiešané poľnohospodárske podniky“) (článok 73 ods. 3 písm. b)).....	9
3.2.	Emisie do ovzdušia zo spaľovania palív.....	9
3.2.1.	Spaľovanie palív v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom nižším ako 50 MW (článok 73 ods. 2 písm. a)).....	9
3.2.2.	Spaľovacie zariadenia s príkonom 50 MW a viac (článok 30 ods. 9).....	10
4.	Ďalšie kroky.....	11
5.	Záver.....	13

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Správa Komisie o preskúmaní vykonanom podľa článku 30 ods. 9 a článku 73 smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách v súvislosti s emisiami z intenzívneho chovu hospodárskych zvierat a spaľovacích zariadení

(Text s významom pre EHP)

1. Úvod

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách¹ (bežne označovaná ako „smernica IED“) bola prijatá 24. novembra 2010 po troch rokoch medziinštitucionálnych rokovaní o pôvodnom návrhu Komisie². Smernica IED je prepracovaním siedmich smerníc týkajúcich sa priemyselných emisií do jednej súhrnnej smernice³. Smernica IED nadobudla účinnosť 6. januára 2011 a ukladá členským štátom, aby ju transponovali v lehote dvoch rokov. Plnú účinnosť nadobudne v najbližších rokoch, keď sa existujúce právne predpisy postupne zrušia a nahradia novými ustanoveniami.

Smernica IED sa týka približne 50 000 priemyselných zariadení v celej EÚ vrátane energetických odvetví, výroby a spracovania kovov, nerastného priemyslu, chemického priemyslu, odpadového hospodárstva a niektorých ďalších činností, ako napríklad intenzívneho chovu ošipovaných a hydiny. Zariadenia, na ktoré sa vzťahuje smernica IED, musia byť prevádzkované v súlade s povoleniami zahŕňajúcimi podmienky vychádzajúce z najlepších dostupných techník (BAT), ktoré sú určené na predchádzanie emisiám do ovzdušia, vody a pôdy a ich vplyvom na životné prostredie ako také, prípadne na znižovanie emisií, ak predchádzanie nie je možné. Smernica okrem toho zahŕňa aj prísnejšie minimálne odvetvové požiadavky na mnoho hlavných znečisťujúcich činností v celej EÚ.

V priebehu legislatívneho procesu sa značný čas venoval posúdeniu rozsahu pôsobnosti smernice, ale v porovnaní so smernicou o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (IPKZ) napokon rozsah pôsobnosti smernice IED zostal relatívne nezmenený. Došlo sa však k záveru, že množstvo aktivít oprávňuje na ďalšiu kontrolu s ohľadom na ich potenciál spôsobiť znečistenie a na možné postupy pri riešení tohto znečistenia. Výsledkom je zahrnutie doložky o preskúmaní, konkrétne v článku 30 ods. 9 a článku 73. Táto správa sa týka spomínaných preskúmaní:

- i) Intenzívny chov hospodárskych zvierat – poľnohospodárska činnosť EÚ má vplyv na životné prostredie v súvislosti s emisiami do pôdy, vody a ovzdušia. Poľnohospodárstvo predovšetkým zodpovedá za viac ako 90 % celkových emisií amoniaku v EÚ, pričom veľký podiel týchto emisií vzniká v dôsledku šľachtenia a chovu hospodárskych zvierat. Amoniak prispieva k :

¹ Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17.

² KOM(2007) 844 v konečnom znení.

³ Smernica 2008/1/ES o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (IPKZ), smernica 1999/13/ES o emisiách rozpúšťadiel, smernica 2000/76/ES o spaľovaní odpadov, smernica 2001/80/ES o veľkých spaľovacích zariadeniach (VSZ) a smernice 78/176/EHS, 82/883/EHS a 92/112/EHS týkajúce sa výroby oxidu titaničitého.

- tvorbe „sekundárnych“ tuhých častíc a následnému vplyvu na zdravie v rozsahu od menších účinkov na dýchacie ústrojenstvo až po predčasnú úmrtnosť,
- poškodeniu ekosystémov prostredníctvom acidifikácie, ako aj eutrofizácie spôsobenej nadmerným vyplavovaním výživového dusíka do sladkých vôd a narušením rastlinných spoločenstiev, čo vedie k strate biodiverzity.

Existujúce prahové hodnoty v rámci smernice IED zachytávajú približne 20 percent z celkového počtu ošípaných a 60 percent z celkového počtu hydiny v EÚ. Poľnohospodárske podniky zamerané na chov dobytka nie sú predmetom smernice.

ii) Spaľovacie činnosti – spaľovanie palív v stacionárnych zariadeniach významne prispieva k emisiám množstva znečisťujúcich látok vrátane oxidu siričitého, oxidov dusíka a tuhých častíc. Hoci smernica IED sa týka množstva veľkých spaľovacích zariadení, ešte stále existujú medzery z hľadiska rozsahu pôsobnosti smernice. Súčasný právny predpis EÚ sa navyše nevzťahuje na spaľovanie paliva v zariadeniach s menovitým tepelným príkonom do 50 MW.

2. KONTEXT PRESKÚMANIA – PRESKÚMANIE IPKZ Z ROKOV 2005 – 2007

V rámci preskúmania právnych predpisov o priemyselných emisiách, ktoré prebiehalo v rokoch 2005 – 2007 a viedlo k návrhu smernice IED, Komisia zistila, že emisie z určitých činností významne prispievajú k znečisteniu životného prostredia, pričom nie sú dostatočne kontrolované v zmysle právnych predpisov EÚ. Podrobne preskúmala najmä niektoré druhy intenzívneho chovu hospodárskych zvierat a spaľovania palív v zariadeniach s príkonom do 50 MW s cieľom posúdiť, či by takéto činnosti mali byť zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice IED.

Komisia okrem toho prehodnotila limitné hodnoty emisií v celej EÚ stanovené v smernici o veľkých spaľovacích zariadeniach (VSZ) a zistila, že mnohé z týchto limitných hodnôt nepostačovali na zabezpečenie preberania techník BAT. Do návrhu smernice IED preto zahrнула zrevidované limitné hodnoty na ich zosúladenie s úrovňami emisií v súvislosti s BAT tak, ako sú definované v referenčnom dokumente o BAT (BREF) pre veľké spaľovacie zariadenia, ktorý bol prijatý v roku 2006⁴. Toto zladenie však nebolo možné pri niektorých špecifických druhoch spaľovacích zariadení, na ktoré sa daný referenčný dokument (BREF) nevzťahoval, prípadne na ktoré sa nedostatočne vzťahovali iné referenčné dokumenty BREF. V bodoch 2.1 až 2.3 sa uvádzajú podrobnejšie informácie o týchto konkrétnych preskúmaniach v súvislosti s pôvodným návrhom smernice IED predloženým Komisiou.

2.1. Intenzívny chov hospodárskych zvierat

Smernica o IPKZ sa vzťahuje na nasledujúce druhy chovu hospodárskych zvierat:

- intenzívny chov hydiny s viac ako 40 000 miestami pre hydinu,
- intenzívny chov ošípaných s viac ako 2 000 miestami pre ošípané (nad 30 kg),
- intenzívny chov ošípaných s viac ako 750 miestami pre prasnice.

⁴ Ú. v. EÚ C 253, 19.10.2006, s. 5.

Komisia realizovala dve špecifické štúdie^{5,6} s cieľom určiť nákladovo najefektívnejšie opatrenia na zníženie emisií amoniaku v poľnohospodárskom sektore. Z týchto štúdií vyplynuli alternatívy spočívajúce v objasnení a rozšírení rozsahu pôsobnosti smernice o IPKZ, ktoré viedli k nasledujúcemu návrhu Komisie na prepracovanie znenia smernice o IPKZ z roku 2007:

- i) zmeny prahových hodnôt pre hydinské poľnohospodárske podniky s cieľom zohľadniť rôzne druhy vtákov a ich rozdielny vplyv na životné prostredie; a
- ii) začlenenie pravidla založeného na ekvivalentných faktoroch vylučovania dusíka s cieľom určiť, či sa na poľnohospodárske podniky s rôznymi druhmi hydiny alebo na zmiešané poľnohospodárske podniky s ošípanými a hydinou vzťahuje smernica o IPKZ.

Spoluzákonnodarcovia sa domnievali, že revízie navrhované Komisiou by sa v danom čase nemali začleniť do konečného legislatívneho textu, ale že by sa mali uskutočniť ďalšie preskúmania s cieľom určiť, či je vôbec potrebné podniknúť nejaké kroky. Tieto preskúmania by mali byť celkové, t. j. mali by zohľadňovať všetky vplyvy týchto poľnohospodárskych činností na životné prostredie.

2.2. Spaľovacie zariadenia s príkonom do 50 MW

Príloha I k smernici o IPKZ sa vzťahuje na spaľovacie zariadenia s menovitým tepelným príkonom nad 50 MW. Príspevok menších spaľovacích zariadení k celkovým emisiám hlavných látok znečisťujúcich ovzdušie (SO₂, NO_x a tuhých častíc) v EÚ bol však posúdený v rámci tematickej stratégie o znečistení ovzdušia z roku 2005⁷ ako pomerne významný.

V preskúmaní smernice o IPKZ v rokoch 2005 – 2007 sa preto uvažuje o niekoľkých alternatívach zníženia emisií zo spaľovacích zariadení s príkonom od 20 do 50 MW. Dospelo sa k záveru, že v mnohých prípadoch pri uplatňovaní rôznych obmedzení emisií v celej EÚ by odhadované zdravotné prínosy regulácie emisií z tejto skupiny zariadení prevážili nad hospodárskymi nákladmi v súvislosti s dodržiavaním súladu s predpismi⁸.

Komisia preto vo svojom návrhu smernice IED navrhuje znížiť kapacitnú prahovú hodnotu podľa smernice IED tak, aby sa smernica vzťahovala na všetky spaľovacie zariadenia s menovitým tepelným príkonom 20 MW alebo viac. Spoluzákonnodarcovia s tým však nesúhlasili a vrátili sa k prahovej hodnote 50 MW zo smernice o IPKZ.

S ohľadom význam emisií z týchto zariadení sa do článku 73 ods. 2 písm. a) smernice IED začlenila požiadavka, aby Komisia preskúmala potrebu zavedenia najvhodnejších kontrol emisií zo spaľovacích zariadení s príkonom do 50 MW. Cieľom tohto preskúmania bolo zamerať sa najmä na emisie do ovzdušia vzhľadom na zistené vplyvy týchto činností na kvalitu ovzdušia.

⁵ Opatrenia v poľnohospodárstve na zníženie emisií amoniaku, záverečná správa pre Komisiu, IIASA, jún 2007.

⁶ Posúdenie vplyvu prípadnej zmeny smernice o IPKZ v súvislosti s intenzívnym chovom hospodárskych zvierat (súčasť projektu integrovaných opatrení v poľnohospodárstve na zníženie emisií amoniaku, ktorý realizuje konzorcium Alterra, Wageningen UR, EuroCare, Bonnská univerzita a A&F), jún 2007. KOM(2005) 446 v konečnom znení.

⁸ Vyhodnotenie prínosov a nákladov možného uplatnenia smernice o IPKZ (96/61/ES) na priemyselné spaľovacie zariadenia s menovitým tepelným príkonom 20 – 50 MW, správa pre Európsku komisiu, AEA Technology, október 2007.

2.3. Spaľovacie zariadenia s príkonom 50 MW a viac

Limitné hodnoty emisií oxidu siričitého, oxidov dusíka a prachu pre spaľovacie zariadenia s menovitým tepelným príkonom 50 MW alebo viac, stanovené podľa smernice o VSZ, sú minimálne štandardy a nemajú vplyv na požiadavky smernice o IPKZ. Predovšetkým uplatňovanie BAT by mohlo viesť k tomu, že v povoleniach budú zahrnuté prísnejšie limitné hodnoty emisií. Pri preskúmaní smernice o IPKZ v rokoch 2005 – 2007 sa však zistilo, že tieto limity sa často používali ako východiskové úrovne pri určovaní podmienok povolenia, hoci v mnohých prípadoch boli výrazne vyššie ako úrovne emisií spojené s BAT. Spoliehanie sa na limitné hodnoty podľa smernice o VSZ preto nezabezpečí uplatňovanie BAT, a práve táto prax spôsobila nedostatočné zavádzanie BAT v danom odvetví. Vzhľadom na značné množstvo SO₂, NO_x a prachu emitované veľkými spaľovacími zariadeniami toto má vážne následky z hľadiska životného prostredia a zdravia, ktoré by sa mohli výrazne zmierniť, ak by sa BAT zaviedli v plnom rozsahu⁹.

V smernici IED sú limitné hodnoty emisií v celej EÚ zosúladené s úrovňami BAT z referenčného dokumentu BREF pre VSZ, pričom je objasnené, že tieto limitné hodnoty slúžia ako minimálne požiadavky. Pre niektoré druhy veľkých spaľovacích zariadení sa však v dokumentoch BREF neuvádzajú žiadne úrovne emisií v súvislosti s BAT. V prílohe V k smernici IED preto neboli vymedzené žiadne minimálne limitné hodnoty emisií v celej EÚ pre príslušné kategórie (uvedené ďalej v texte a v článku 30 ods. 8 a 9 v smernici IED), alebo sa zachovali limity stanovené v smernici o VSZ:

- a) dieselové motory;
- b) regeneračné kotle na výluh v rámci zariadení na výrobu celulózy z dreva alebo iných vláknitých materiálov;
- c) spaľovacie zariadenia v rafinériách spaľujúce zvyšky z destilácie a konverzie z rafinácie ropy pre vlastnú spotrebu, samostatne alebo s iným palivom;
- d) spaľovacie zariadenia spaľujúce iné plyny ako zemný plyn;
- e) spaľovacie zariadenia v chemických zariadeniach, ktoré používajú kvapalné zvyšky z výroby ako nekomerčné palivo pre vlastnú spotrebu.
- f) Z článku 30 ods. 9 smernice IED pre Komisiu vyplýva povinnosť preskúmať na základe BAT potrebu zavedenia limitných hodnôt emisií v celej EÚ alebo zmeniť limitné hodnoty emisií uvedené v prílohe V.

3. ALTERNATÍVY ZVAŽOVANÉ V RÁMCI PRESKÚMANÍ VYKONANÝCH KOMISIOU

Komisia od prijatia smernice IED vykonala požadované preskúmania, pričom vychádzala z novozískaných informácií, ako aj údajov zhromaždených v rámci preskúmania pôvodnej smernice o IPKZ. Okrem toho preskúmala aj situáciu týkajúcu sa veľkých spaľovacích zariadení uvedených v článku 30 ods. 9. Výsledky tejto práce sú zhrnuté ďalej v texte.

⁹ Vyhodnotenie nákladov a prínosov z uplatňovania smernice o IPKZ na veľké spaľovacie zariadenia, AEA Technology, júl 2007.

3.1. Emisie do životného prostredia v dôsledku intenzívneho chovu hospodárskych zvierat

3.1.1. Intenzívny chov dobytka (článok 73 ods. 2 písm. b))

Komisia zistila, že v EÚ sa v súčasnosti chová približne 90 miliónov kusov hovädzieho dobytka. To zahŕňa dojnice (27 %), jalovice (7 %) a hovädzí dobytok/ostatný dobytok (66 %). Dobytok sa chová vo veľmi veľkom počte podnikov – je rozšírený v rámci 3,5 milióna poľnohospodárskych podnikov rôznych veľkostí od veľkých centralizovaných poľnohospodárskych podnikov až po malé hospodárstva pozostávajúce len z jednej kravy. Chov dobytka, ktorý zahŕňa všetky aspekty chovu kráv vrátane kŕmenia a nakladania s hnojom, v súčasnosti spôsobuje emisie amoniaku do ovzdušia v množstve približne 1 500 kt/rok (41 % z celkového množstva EÚ) a emisie metánu v množstve 7 000 kt/rok (2 % z celkového množstva EÚ). Chov dobytka je zároveň dôležitým faktorom znečisťovania podzemných a povrchových vôd dusičnanmi. EÚ rieši toto znečisťovanie prostredníctvom smernice o dusičnanoch¹⁰.

Komisia v preskúmaní zvažila kontrolné opatrenia, ktoré možno použiť na zníženie emisií čo najefektívnejším spôsobom z hľadiska nákladov, ako aj regulačné/legislatívne možnosti realizácie týchto opatrení. Pri kontrolných opatreniach Komisia skúmala druhy techník, ktoré v súčasnosti existujú v EÚ, a vyvodila závery na základe súčasných právnych predpisov členských štátov, ktoré určili BAT na zníženie emisií amoniaku na vnútroštátnej úrovni. To zahŕňa opatrenia týkajúce sa zaistenia používania správnej poľnohospodárskej praxe celkového riadenia poľnohospodárskych podnikov, používania kŕmnych stratégií, projektov ustajnenia dobytka, skladovania a spracovania hnoja a kalov, ako aj rozmiestnenia hnoja a kalov v krajine.

Čo sa týka realizácie politiky, Komisia posúdila celý rad alternatív, ktoré možno použiť na zníženie emisií z dobytka do ovzdušia v rámci celej EÚ, vrátane:

- spolupráce s členskými štátmi a s poľnohospodárskym odvetvím na tvorbe alebo rozvíjaní existujúcich dobrovoľných programov na podporu preberania opatrení zameraných na obmedzenie emisií,
- začlenenia dobytkárskych poľnohospodárskych podnikov do rozsahu pôsobnosti smernice IED,
- vypracovania osobitných právnych predpisov zameraných konkrétne na emisie z intenzívneho chovu dobytka,
- opatrení krížového súladu v zmysle spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ, a
- zmien iných právnych predpisov, napríklad smernice 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov.

Upozorňujeme, že v súvislosti s kontrolnými opatreniami sa BAT nevzťahujú len na alternatívu zavedenia smernice IED, ale spôsob uplatňovania BAT sa zvažuje v rámci všetkých ostatných skúmaných alternatív.

Vypracovali sa tri rôzne možnosti na základe použitia nízkej, strednej a vysokej miery ambícií, pokiaľ ide o uplatňovanie BAT pri znižovaní emisií amoniaku. Na tomto základe možno dosiahnuť zníženie emisií amoniaku v objeme 109 až

¹⁰ Smernica 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov.

188 kt/rok v porovnaní s východiskovým scenárom pre poľnohospodárske podniky s mliekarenskou výrobou s viac ako 50 kusmi dobytká. V prípade ostatných druhov dobytkárskych poľnohospodárskych podnikov s viac ako 50 kusmi dobytká sa potenciál zníženia emisií pohybuje v rozmedzí 59 až 108 kt/rok. Z preskúmania administratívnych nákladov a nákladov na dodržiavanie súladu s predpismi vyplýva, že prínosy uplatňovania BAT prevyšujú náklady poľnohospodárov v podnikoch všetkých veľkostí. Treba však poznamenať, že prínosy sa zvyšujú rýchlejšie ako náklady priamo úmerne k veľkosti poľnohospodárskeho podniku a že pomer prínosov a nákladov je výraznejší v mliekarenskom odvetví v porovnaní s inými dobytkárskymi poľnohospodárskymi podnikmi. Ak by sa na všetky tieto poľnohospodárske podniky v plnej miere vzťahovala povinnosť zabezpečiť povolenie podľa smernice IED, tak by povolenie potrebovalo približne 12 % všetkých poľnohospodárskych podnikov s mliekarenskou výrobou a 23 % ostatných dobytkárskych poľnohospodárskych podnikov, čiže viac ako 400 000 poľnohospodárskych podnikov by po prvýkrát spadalo pod rozsah pôsobnosti smernice IED. Väčšina zariadení s chovom dobytká by ostala mimo povinnosti zabezpečiť povolenie podľa smernice IED, takže emisie z väčšiny dobytká v rámci celej EÚ by to neriešilo.

3.1.2. *Diferencované kapacitné prahy pre chov rôznych druhov hydiny vrátane osobitného prípadu prepelíc (článok 73 ods. 3 písm. a))*

Komisia preskúmala tri možné prístupy k diferencovaným kapacitným prahom pre chov rôznych druhov hydiny:

1. dobytčie jednotky (LU) – jednotka LU sa používa na porovnanie alebo súhrnné vyjadrenie počtu zvierat rôznych druhov alebo kategórií na základe potravinových požiadaviek zvierat, pričom 1 LU zodpovedá jednej krave s hmotnosťou 600 kg, ktorá vyprodukuje 3 000 litrov mlieka ročne;
2. ekvivalentné faktory vylučovania dusíka (ENEF) – porovnanie na základe priemerného ročného vylučovania dusíka na jedno zviera; a
3. ekvivalencia zvierat – vážený prístup založený na faktoroch vylučovania dusíka a fosforu, ako aj iných premenných, ktorý sa v súčasnosti uplatňuje v jednom členskom štáte.

Tieto prístupy sa zvažovali pri zmene prahových hodnôt pre hydínarske poľnohospodárske podniky, na ktoré sa vzťahuje smernica IED. Keďže existuje široká environmentálna ekvivalencia medzi poľnohospodárskymi podnikmi s 2 000 miestami pre ošípané a poľnohospodárskymi podnikmi so 40 000 miestami pre brojlery, prahové hodnoty pre iné druhy hydiny boli vypočítané na základe prahových hodnôt poľnohospodárskeho podniku s 40 000 miestami pre brojlery. Z použitia týchto troch prístupov vyplynuli značné rozdiely prahových hodnôt, ktoré sa môžu nastaviť pre rôzne druhy hydiny podľa smernice IED. V prípade vtákov, ktoré sú zvyčajne menšie než brojlery, by sa prahové hodnoty mohli významne zvýšiť až na 85 000 až 320 000 miest pre prepelice. V prípade vtákov, ktoré sú zvyčajne väčšie než brojlery, by sa prahové hodnoty znížili, napríklad v poľnohospodárskych podnikoch s morkami by sa pohybovali v rozmedzí 9 200 až 21 000 miest v závislosti od použitého prístupu.

Vzhľadom na charakter rôznych hydínarských poľnohospodárskych podnikov v rámci EÚ je z použitia všetkých troch výpočtových metód zrejmé, že upravené prahové hodnoty by vždy viedli k čistému nárastu počtu hydínarských

poľnohospodárskych podnikov spadajúcich pod smernicu IED. Z výpočtov nákladov a prínosov uskutočnenia takýchto zmien vyplýva, že by sa zahrnulo 900 až 3 200 zariadení. Hoci vo všetkých prípadoch by náklady na dodržiavanie súladu s predpismi výrazne prevážili environmentálne prínosy zníženia amoniaku, viedlo by to k obmedzenému poklesu emisií amoniaku v objeme 4 až 35 kt/rok. Čisté ročné prínosy sa odhadujú na 30 miliónov EUR až 1 miliardu EUR ročne. Uplatňovanie BAT by okrem toho prinieslo aj ďalšie výhody vďaka zníženiu emisií prachu a zápachu.

3.1.3. Kapacitné prahy pre súčasný chov rôznych druhov zvierat v rámci toho istého zariadenia („zmiešané poľnohospodárske podniky“) (článok 73 ods. 3 písm. b))

Preskúmanie podľa článku 73 ods. 3 písm. b) smernice IED týkajúce sa zmiešaných poľnohospodárskych podnikov sa podobá preskúmaniu podľa článku 73 ods. 3 písm. a), ktoré sa týka diferencovaných kapacitných prahov pre chov rôznych druhov hydiny, v tom, že tri hlavné prístupy určené na meranie emisií na účely odvodenia prahových hodnôt sú LU, ENEF a ekvivalencia zvierat. Komisia preskúmaním zistila, že mnohé členské štáty už regulujú zmiešané poľnohospodárske podniky uplatnením jedného z týchto troch prístupov. Komisia odvodzuje orientačné zníženie poľnohospodárskych emisií z uplatňovania BAT, posúdenia nákladov a prínosov uplatňovania pravidiel pre zmiešané poľnohospodárske podniky v zmysle prílohy I k smernici IED a z odhadu celkového počtu poľnohospodárskych podnikov, ktoré by mohli byť ovplyvnené v rámci celej EÚ. Výsledky ukazujú, že zahrnutie zmiešaných poľnohospodárskych podnikov pod smernicu IED by viedlo k zníženiu emisií amoniaku v objeme približne 1 – 20 kt./rok. Náklady na dodržiavanie súladu s predpismi by navyše výrazne prevýšili prínosy zníženia amoniaku, ako aj ďalšie prínosy pre životné prostredie, ktoré by sa dosiahli, napríklad zníženie emisií metánu a únikov prachu a zápachu. Čisté ročné prínosy sa odhadujú na 5 až 540 miliónov EUR ročne. Tieto zmeny by sa dotkli približne 600 až 1 800 poľnohospodárskych podnikov.

Preskúmal sa aj presný spôsob výpočtu príslušných prahových hodnôt. Je zrejmé, že fungovanie tohto prístupu si vyžaduje, aby v samotných právnych predpisoch bol vysvetlený alebo priamo zahrnutý presný spôsob merania vplyvov ošipáných a hydiny na životné prostredie, aby sa umožnila jednotnosť výpočtov na úrovni členských štátov.

3.2. Emisie do ovzdušia zo spaľovania palív

3.2.1. Spaľovanie palív v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom nižším ako 50 MW (článok 73 ods. 2 písm. a))

Komisia v nadväznosti na prácu vykonanú počas preskúmania IPKZ vypracovala ďalšie informácie o počtoch, kapacite, spotrebe paliva a emisiách spaľovacích zariadení s príkonom od 1 do 50 MW. Vyplnením zostávajúcich medzier v údajoch prostredníctvom extrapolácie by vznikli dostatočne úplné súbory údajov na posúdenie možných alternatív kontrol, i keď sa pripúšťa, že existujú isté obmedzenia z hľadiska údajov.

Zo súboru údajov vyplýva, že spaľovacie zariadenia s príkonom 1 až 50MW sa prevádzkujú v mnohých rôznych odvetviach a používajú sa okrem iného na vykurovanie, výrobu elektrickej energie, ako aj na výrobu energie v rámci širokej škály priemyselných činností.

Potvrdilo sa, že mnohé členské štáty už tieto zariadenia do určitej miery regulujú a že zohľadnenie príslušných právnych predpisov členských štátov pomohlo určiť, kde by mohli byť najvyššie prínosy pre životné prostredie v dôsledku zavedenia minimálnych limitov emisií v celej EÚ.

Nasledujúce alternatívy kontroly boli predmetom predbežného posúdenia spaľovacích zariadení s príkonom 1 – 50 MW:

1. ich regulácia, ako keby išlo o novú činnosť v prílohe I k smernici IED, ktorá podlieha emisným limitom pre emisie do ovzdušia v celej EÚ (posudzovali sa dve rôzne miery ambícií);
2. ich regulácia bez povinnosti zabezpečiť v plnej miere povolenie, pričom by však podliehali emisným limitom pre emisie do ovzdušia v celej EÚ.

Na základe menovitého tepelného príkonu zariadení sa rozlišujú tri kategórie: 1 až 5 MW, 5 až 20 MW a 20 až 50 MW.

Ďalej sa preskúmala alternatíva spočívajúca vo využití produktových noriem pre nové, ešte neprevádzkované zariadenia v najmenšej kapacitnej skupine, ale jej dôsledky nebolo možné úplne posúdiť.

V predbežnom posúdení sa zvažovali monetizované environmentálne a zdravotné prínosy, ako aj hospodárske vplyvy z hľadiska nákladov na dodržiavanie súladu s predpismi a administratívnych nákladov. Ukázalo sa, že takmer vo všetkých prípadoch prínosy výrazne prevyšujú náklady, čo svedčí o potenciálnych ziskoch z regulácie týchto spaľovacích zariadení na úrovni EÚ. Administratívne náklady, aj keď sú celkovo oveľa nižšie ako skutočné náklady na dodržiavanie súladu s predpismi, možno obmedziť zvolením režimu bez požiadaviek na zabezpečenie úplného povolenia, a to najmä v kapacitne menších triedach, ktorý už existuje pri niektorých menších zariadeniach v zmysle smernice IED.

3.2.2. *Spaľovacie zariadenia s príkonom 50 MW a viac (článok 30 ods. 9)*

V súčasnosti prebieha preskúmanie niekoľkých dokumentov BREF prostredníctvom výmeny informácií podľa článku 13 ods. 3 smernice IED. Výsledkom tohto procesu budú závery o BAT,¹¹ ktoré vymedzujú BAT a súvisiace úrovne emisií. Na všetky druhy spaľovacích zariadení uvedené v článku 30 ods. 9 sa budú vzťahovať niektoré z nasledujúcich záverov o BAT: celulóza a papier, rafinérie minerálnych olejov a plynov, veľkovýroba organických chemických látok a veľké spaľovacie zariadenia (VSZ).

Smernica IED výrazne posilnila úlohu záverov o BAT pri stanovovaní podmienok povolenia, a najmä limitných hodnôt emisií. V článku 15 ods. 3 sa vyžaduje, aby pravidlom pri stanovení limitných hodnôt bolo použitie úrovni BAT, pričom v článku 15 ods. 4 sa stanovuje možnosť odchyliť sa od tohto pravidla, aj keď len v osobitných prípadoch odôvodnených na základe posúdenia nákladov a prínosov. V prípade spaľovacích zariadení, ktorým sa umožnila takáto odchýlka, limitné hodnoty emisií v povolení však nesmú presiahnuť limitné hodnoty stanovené v prílohe V k smernici IED.

¹¹ „Závery o BAT“ je dokument, ktorý obsahuje časti referenčného dokumentu o BAT so závermi o najlepších dostupných technikách, ich opisom, informáciami slúžiacimi na hodnotenie ich uplatniteľnosti, úrovňami znečisťovania súvisiacimi s najlepšimi dostupnými technikami, súvisiacim monitorovaním, súvisiacimi úrovňami spotreby a prípadne s relevantnými opatreniami na sanáciu lokality.

V smernici IED sa objasnila aj úloha limitných hodnôt v celej EÚ ako minimálnych požiadaviek. Ako sa uvádza v článku 73, stanovenie limitných hodnôt emisií v celej EÚ pre určité kategórie zariadení poskytne záchrannú sieť, ktorá zaručí, že sa neumožnia žiadne nadmerné odchýlky od úrovni BAT. Komisia sa však domnieva, že je dôležité dať členským štátom možnosť, aby plne uplatňovali nadchádzajúce závery o BAT prostredníctvom aktualizácii povolení, kým sa nevyvodí závery o potrebe takejto záchrannej siete pre určité kategórie zariadení. Ak pre konkrétne druhy spaľovacích zariadení uvedených v článku 30 ods. 9 neexistujú závery o BAT, nieto ešte informácie o ich prípadnom zavedení, v tejto fáze nie je možné posúdiť pridané prínosy, ktoré by priniesli nové alebo zmenené limitné hodnoty emisií v celej EÚ.

Po prijatí záverov o BAT pre tieto zariadenia bude môcť Komisia na základe správ členských štátov o ich vykonávaní v zmysle článku 72 určiť potrebu dodatočných ustanovení o minimálnej ochrannej sieti. Komisia o tom podá správu Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 73 ods. 1.

4. ĎALŠIE KROKY

Komisia pri zvažovaní možných opatrení, ktoré majú byť prijaté na základe výsledkov preskúmania, náležite zohľadnila náklady a prínosy, ktoré by tým vznikli. Zohľadniť treba aj nadväznosť na ďalšie iniciatívy, a to najmä:

- i) na návrh Komisie na reformu spoločnej poľnohospodárskej politiky,¹² ktorý umožňuje podporu zmierňujúcich opatrení na obmedzenie emisií do ovzdušia v poľnohospodárstve a lesníctve z kľúčových aktivít, ako je živočíšna výroba a používanie hnojív;
- ii) na poslednú revíziu Göteborgského protokolu v zmysle Dohovoru EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia presahujúcim hranice štátov na zníženie acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu, ktorý obsahuje revidované stropy pre ročné emisie amoniaku pre rok 2020, ako aj doložky o preskúmaní týkajúce sa budúcich opatrení na obmedzenie emisií amoniaku z poľnohospodárstva; a
- iii) na preskúmanie politiky kvality ovzdušia v EÚ zo strany Komisie, naplánované na rok 2013, ktoré sa zameria na nákladovú efektívnosť množstva ďalších alternatív kontroly s cieľom znížiť zdravotné a environmentálne vplyvy znečistenia ovzdušia vrátane znečistenia z poľnohospodárstva a spaľovania.

Vzhľadom na výsledky preskúmania, na ktoré sa vzťahuje táto správa, Komisia prijme nasledujúce opatrenia.

Opatrenie 1 – Emisie z dobytka a kapacitné prahové hodnoty pre intenzívny chov hospodárskych zvierat v zmysle smernice IED

Z výsledkov získaných z preskúmania kontroly emisií z intenzívneho chovu dobytka jasne vyplývajú prínosy prijatia opatrení na zníženie emisií amoniaku z tohto sektora. Je však zrejmé, že emisie z odvetvia chovu dobytka by sa nemali posudzovať oddelene od poľnohospodárskych podnikov s chovom iných druhov zvierat. Komisia uznáva, že najväčšie zníženie emisií súvisí s nakladaním s hnojom, a preto sa domnieva, že ďalším hĺbkovým preskúmaním možností zníženia emisií z rozmiestnenia hnoja pre všetky typy poľnohospodárskych podnikov by sa mali

¹² KOM(2011) 627 v konečnom znení/2.

určiť tie aspekty, ktoré ponúkajú najlepší pomer prínosov a nákladov pri riešení emisií, pričom zvláštnu pozornosť treba venovať potenciálnym nákladom na dodržiavanie súladu s predpismi a administratívnym nákladom zaťažujúcim poľnohospodársky sektor, ako aj potrebe primeranosti týchto nákladov vzhľadom na možné prínosy. Takáto štúdia sa realizuje v roku 2013 a okrem posúdenia opatrení na úrovni EÚ bude zameraná na to, ako môžu jednotlivé členské štáty znižovať emisie na vnútroštátnej úrovni tak, aby dosiahli súlad s inými právnymi predpismi EÚ, napríklad so smernicou o národných emisných stropoch¹³. Súčasťou tejto práce bude aj zváženie informácií o technikách rozmiestňovania hnoja a kalov v krajine z referenčného dokumentu o BAT pre intenzívny chov hydiny a ošípaných a zahrnutie vedľajších prínosov v súvislosti so znížením iných emisií než emisií amoniaku.

Z výsledkov preskúmania vykonaného Komisiou navyše vyplýva, že hoci zmena kapacitných prahových hodnôt medzi poľnohospodárskymi podnikmi s rôznymi druhmi hydiny a zmiešanými druhmi zvierat podľa ich vplyvu na životné prostredie môže byť prospešná z hľadiska environmentálneho výsledku, potenciál zníženia emisií je veľmi obmedzený. Tento záver podporuje pôvodné preskúmanie vykonané Komisiou podľa smernice o IPKZ. Vzhľadom na nedávne prijatie smernice IED by však ďalšie zmeny opisov príslušných činností podľa prílohy I viedli k obdobiu neistoty pre poľnohospodárov, kým by sa rokovalo o výsledku riadneho legislatívneho konania. Komisia sa preto domnieva, že existujúce prahové hodnoty pre hydinarske poľnohospodárske podniky, na ktoré sa vzťahuje smernica IED, by mali ostať nezmenené.

Opatrenie 2 – Spaľovanie palív v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom nižším ako 50 MW

V preskúmaní vykonanom Komisiou sa potvrdilo, že emisie hlavných látok znečisťujúcich ovzdušie zo spaľovacích zariadení s príkonom do 50 MW sa môžu kontrolovať a podstatne znížiť na úrovni EÚ takým spôsobom, že environmentálne a zdravotné prínosy prevážia nad nákladmi prevádzkovateľov na dodržiavanie súladu s predpismi. Pri posudzovaní možných alternatív regulačného prístupu treba postupovať opatrne, aby sa predišlo nadmerným administratívnym nákladom, ktoré by mohli vyplývať pre menšie zariadenia z rozsiahlej povinnosti zabezpečiť povolenie, pričom treba brať do úvahy prípadné vedľajšie prínosy. Keďže panuje značná neistota, je potrebná ďalšia práca a porovnávanie vplyvov vybraných alternatív, kým bude možné vyvodiť solídne závery o ich prínosoch.

V rámci preskúmania politiky v oblasti znečisťovania ovzdušia sa preto vykoná ďalšie hlbšie posúdenie najslubnejších alternatív kontroly emisií zo spaľovacích zariadení s príkonom od 1 do 50 MW.

Opatrenie 3 – Spaľovacie zariadenia s príkonom 50 MW a viac

Komisia sa domnieva, že by bolo predčasné v smernici IED určiť alebo zmeniť limitné hodnoty emisií v celej EÚ pre veľké spaľovacie zariadenia uvedené v článku 30 ods. 9. Predovšetkým sa predpokladá, že do konca roka 2014 Komisia prijme závery o BAT týkajúce týchto zariadení. Členské štáty potom budú mať štyri roky na ďalšie posúdenie a v prípade potreby aj na aktualizáciu povolení tak, aby sa techniky BAT vykonávali správne.

¹³

Smernica 2001/81/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2001 o národných emisných stropoch pre určité látky znečisťujúce ovzdušie (Ú. v. ES L 309, 27.11.2001, s. 22).

Ak by sa na základe správ o uplatňovaní smernice IED v členských štátoch zistili nedostatky zavádzania BAT v daných zariadeniach, Komisia o tom bude informovať vo svojej trojročnej správe Európskemu parlamentu a Rade stanovenej v článku 73 ods. 1 a môže iniciovať vytvorenie alebo aktualizáciu minimálnych požiadaviek v celej EÚ.

5. ZÁVER

V preskúmaniach, ktoré Komisia vykonala v súlade s článkom 73 ods. 2 písm. a) a b) a článkom 73 ods. 3, sa zistili potenciálne prínosy pre životné prostredie, ktoré by sa mohli dosiahnuť zmenou existujúcich právnych predpisov EÚ alebo vytvorením nových nástrojov na riešenie emisií z poľnohospodárskych a spaľovacích činností.

V prípade intenzívneho chovu hospodárskych zvierat Komisia v súčasnosti nemá v úmysle navrhnuť zmeny prílohy I k smernici IED pre činnosti uvedené v bode 6.6 (intenzívny chov hydiny alebo ošipovaných) ani zahrnúť dobytkárske poľnohospodárske podniky, keďže tieto zmeny by znamenali pomerne obmedzené prínosy pre životné prostredie, pričom by mohli zaťažiť veľký počet poľnohospodárskych podnikov značnými nákladmi v súvislosti s administratívou a dodržiavaním súladu s predpismi. Je však zrejmé, že emisie z rozmiestňovania hnoja sú značné, a bolo by potrebné uskutočniť ďalšie štúdie s cieľom určiť, či a ako treba kontrolovať emisie amoniaku na úrovni EÚ, a to najmä revíziou smernice o národných emisných stropoch, ktorej preskúmanie by malo sa malo dokončiť v roku 2013 ako súčasť širšieho preskúmania tematickej stratégie o znečistení ovzdušia a súvisiacich právnych predpisov.

V prípade spaľovania palív v zariadeniach s menovitým tepelným príkonom do 50 MW sa preukázal jasný potenciál nákladovo efektívneho zníženia emisií do ovzdušia a nasledujúcim krokom bude ďalšie vyhodnotenie alternatív možných regulačných opatrení v rámci posúdenia vplyvov, ktoré podporí prebiehajúce preskúmanie tematickej stratégie o znečistení ovzdušia.

V prípade veľkých spaľovacích zariadení uvedených v článku 30 ods. 9 smernice IED sa Komisia domnieva, že v tejto fáze nie je potrebné meniť existujúce limitné hodnoty emisií v celej EÚ ani vytvárať nové, keďže príslušné závery o BAT sa budú aj naďalej zverejňovať a začleňovať do prevádzkových povolení pre zariadenia v rámci ich postupného aktualizovania.